

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 22 maja 2019 r.,
sprawy **Z.A.**
skazanego z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego
w K.
z dnia 29 sierpnia 2018 r., sygn. akt II Ka [...],
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego
w K.
z dnia 25 kwietnia 2018 r., sygn. akt II K [...],

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego;**
- 3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adwokat A.J. – Kancelaria Adwokacka w S. – kwotę 442,80 (czterysta czterdzieści dwa złote i osiemdziesiąt groszy), zawierającą 23 % VAT, za sporządzenie i wniesienie kasacji z urzędu.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2018 r., sygn. akt II K [...], Sąd Rejonowy w K. uznał Z.A. za winnego tego, że „w dniu 05 maja 2016 r. ok. godz. 23.00 na posesji przy ul. O. w M. woj. [...] spowodował uszkodzenie ciała S.Z. w ten sposób, że kilkukrotnie uderzył go pięścią w twarz, głowę i klatkę piersiową oraz kopął po całym ciele powodując u niego obrażenia w postaci złamania żebra XI prawego, złamania obojczyka prawego, stłuczenia klatki piersiowej oraz krwiaków powiek obu oczu, co spowodowało rozstrój zdrowia i naruszyło czynności narządów ciała na okres powyżej 7 dni trwający”, tj. czynu z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 157 § 1 k.k. skazał go na karę roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Orzeczenie to zaskarżone zostało w całości apelacją obrońcy oskarżonego, w której zarzucono:

„1. Obrazę art. 7 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. na skutek dowolnej i nadinterpretacyjnej oceny dowodów w postaci zeznań pokrzywdzonego S.Z. i przyznania im prymatu pełnej wiarygodności – i de facto oparcie na nich winy i wyroku skazującego – w sytuacji gdy pokrzywdzony:

- zmieniał wersje zeznań, nie był spójny i konsekwentny, nie potrafił wskazać okoliczności rzekomego pobicia go przez oskarżonego,

- jest osoba uzależnioną od alkoholu co powinno powodować ostrożność w ocenie jego zeznań,

- z opinii biegłego wynika, że ma zmiany w ośrodkowym układzie nerwowym co ma wpływ na sposób i trwałość zapamiętywania zdarzeń – co jednoznacznie winno wykluczyć jego zeznania jako wiarygodne i pewne dla Sądu – a przeciwnie wbrew prawu dały Sądowi podstawę do skazania oskarżonego na karę 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności.

2. Obrazę art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. na skutek wydania wyroku skazującego przy wewnętrznie sprzecznym uzasadnieniu w części, w której Sąd ocenia zeznania pokrzywdzonego jako wewnętrznie spójne i konsekwentne przy jednoczesnym przyjęciu, że istnieją różnice w zeznaniach pokrzywdzonego – co dodatkowo stanowi obrazę art. 7 k.p.k.

3. Obrażę art. 4 k.p.k. i art. 410 k.p.k. na skutek oparcia wyroku i winy wyłącznie na wersji pokrzywdzonego i „świadków ze słyszenia” w tym D.N., która powzięła wiedzę o uszkodzeniu ciała pokrzywdzonego kilka dni po zdarzeniu od pokrzywdzonego, podczas gdy jego zeznania obarczone są walorem niepewności wynikającej z choroby alkoholowej – a co powinno doprowadzić Sąd do wyroku uniewinniającego.

4. Obrażę art. 5 § 2 k.p.k. na skutek niedających się rozstrzygnąć wątpliwości poczytanie na niekorzyść oskarżonego, a to:

- brak 100% pewności co do wiarygodności zeznań pokrzywdzonego,
- brak jednoznacznego i pewnego dowodu, że to oskarżony jest sprawcą uszkodzeń ciała u pokrzywdzonego, w sytuacji gdy wielokrotnie będąc pod wpływem alkoholu miał on uszkodzenia ciała różnego typu,
- różnice w zeznaniach pokrzywdzonego w zestawieniu z wyjaśnieniami oskarżonego, który zaprzecza sprawstwu czynu, a którym Sąd z nieznanych przyczyn nie daje wiary – a w ocenie oskarżonego wyłącznie przez pryzmat jego poprzedniej karalności, podczas gdy marginalizuje fakt wynikający z opinii, że pokrzywdzony ma uszkodzony ośrodkowy układ nerwowy, co ma wpływ na sposób i trwałość zeznań.

A w wyniku wspomnianych naruszeń (...)

1. Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, a polegający na uznaniu przez sąd, iż zebrany i ujawniony na rozprawie materiał dowodowy wskazuje, iż oskarżony Z.A. popełnił zarzucany mu czyn, podczas gdy prawidłowa ocena całości materiału dowodowego, uwzględniająca zasady prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, prowadzi do wniosku przeciwnego.”

Powołując się na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę wyroku i uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 29 sierpnia 2018 r., sygn. akt II Ka [...], Sąd Okręgowy w K.:

I. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- a) przyjął, że oskarżony Z.A. wyczerpał swoim zachowaniem znamiona przestępstwa z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,
- b) obniżył orzeczoną wobec oskarżonego karę pozbawienia wolności do roku i 2 miesięcy,

II. w pozostałej części zaskarżone orzeczenie utrzymał w mocy.

Wyrok Sądu odwoławczego został zaskarżony kasacją obrońcy skazanego „w części, w której Sąd przyjął, że oskarżony wyczerpał swoim zachowaniem znamiona przestępstwa z art. 157 § 1 k.k. I a) oraz w pkt II, w której w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy”.

Skarżący zarzucił opisanemu orzeczeniu „rażące naruszenie prawa, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie:

1. Rażące naruszenie prawa materialnego art. 157 § 1 k.k. przez jego niewłaściwe zastosowanie i przypisanie go A.Z., w sytuacji gdy zgromadzony materiał dowodowy nie pozwalał na przypisanie mu sprawstwa wyżej wymienionego czynu na szkodę – w sytuacji gdy:
 - A.Z. konsekwentnie przeczył sprawstwu zarzucanego mu czynu – nigdy nie dokonał uszkodzenia ciała pokrzywdzonego, o którym mowa w art. 157 § 1 k.k.,
 - pokrzywdzony S.Z. zmieniał treść zeznań, zarówno co do jakości i ilości doznanych uszkodzeń ciała, których miał rzekomo doznać od A.Z.,
 - pokrzywdzony S.Z., jak wynika z opinii ma uszkodzony ośrodkowy układ nerwowy co ma wpływ na sposób i trwałość zeznań – dlatego na jego relacji niemożliwym było oparcie wyroku – który skazywał A.Z. na 1 rok i 2 miesiące pozbawienia wolności,
 - materiał dowodowy z zeznań pozostałych świadków były dowodami pośrednimi do zeznań S.Z. i stanowił przekaz od pokrzywdzonego,
 - dokumentacja medyczna S.Z. wskazuje, że miał on różne uszkodzenia ciała, które „wybiórczo” przypisuje się skazanemu.
2. Rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, art. 433 § 2 w zw. z art. 410 k.p.k. polegające na uchybieniu prawidłowej kontroli odwoławczej poprzez nierozważenie zarzutów odwoławczych podnoszących dokonanie ustaleń faktycznych przez Sąd

I instancji na podstawie dowodów, które Sąd ocenił wbrew art. 7 k.p.k., 167 k.p.k., 4 k.p.k. i 410 k.p.k.”

W konsekwencji tych zarzutów skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i „przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w K.”.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie z powodu oczywistej bezzasadności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Zgodnie z art. 519 k.p.k. kasacja służy od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie. W wypadku kasacji wnoszonej przez stronę postępowania jej podstawę mogą stanowić jedynie uchybienia wymienione w art. 439 k.p.k. lub inne rażące naruszenie prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Oznacza to, że w omawianym nadzwyczajnym środku zaskarżenia nie można bezpośrednio kwestionować faktów, a także podnosić zarzutu rażącej niewspółmierności kary. Dodać wreszcie należy, że postępowanie przez Sądem Najwyższym nie jest kolejnym etapem kontroli instancyjnej, co wiąże się z istotą nadzwyczajnego środka zaskarżenia, a nadto Sąd Najwyższy, co do zasady, rozpoznaje sprawę tylko w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów (art. 536 k.p.k.).

Poczynienie powyższych uwag było konieczne, ponieważ kasacja wniesiona przez obrońcę skazanego, zwłaszcza w zakresie wyznaczonym treścią zarzutu z pkt 1, kwestionuje ustalenia faktyczne i zmierza do ponowienia kontroli instancyjnej, dokonanej już przez Sąd Okręgowy w K.. Dowodzi tego w pośredni sposób także wniosek kasacyjny, w którym skarżący domaga się przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w K. nie dostrzegając potrzeby wcześniejszego uchylenia wyroku tego Sądu.

Zarzut obrazy prawa materialnego odnoszący się do kwalifikacji prawnej czynu można postawić tylko wówczas, gdy skarżący nie podważa ustaleń faktycznych związanych z tą kwalifikacją, ponieważ w wypadku błędnych ustaleń faktycznych, to one mają charakter pierwotnego naruszenia i to one w pierwszej kolejności powinny być kwestionowane, czego jednak w kasacji czynić nie wolno.

Podniesiony w kasacji zarzut obrazy art. 157 § 1 k.k. i jego rozwinięcie zawarte w uzasadnieniu kasacji nie pozostawia wątpliwości co do tego, że ma on charakter pozorny, ponieważ nie można mówić o obrazie prawa materialnego w sytuacji, gdy twierdzi się, że błędnie ustalono, iż skazany dopuścił się przypisanego mu czynu. Nie ma wątpliwości, że w zaistniałej sytuacji skarżący nie kwestionuje wykładni prawa materialnego, czy błędnego jego zastosowania do bezspornego stanu faktycznego. Powyższe uwagi nie wykluczają możliwości podnoszenia w kasacji błędu w ustaleniach faktycznych, wszakże czynić to można jedynie przez podnoszenie zarzutu obrazy prawa procesowego zmierzającego do wykazania, że błąd w ustaleniach faktycznych był konsekwencją naruszenia procedury karnej. Skarżący nie próbuje jednak wykazania swoich racji we wskazany sposób skoro w uzasadnieniu kasacji stwierdza, że „przyjęty stan faktyczny (...) nie pozwolił na przypisanie A.Z. sprawstwa zarzucanego mu czynu”. Tymczasem zarówno opis przypisanego skazanemu czynu, jak i dokonane ustalenia faktyczne, zawarte w uzasadnieniu orzeczenia Sądu Rejonowego nie pozostawiają wątpliwości, co do tego, że skazany swoim zachowaniem wypełnił wszystkie znamiona przestępstwa z art. 157 § 1 k.k. Powyższych uwag nie zmienia próba połączenia w zarzucie z pkt 1 kasacji obrazy prawa materialnego z kwestionowaniem miarodajności dowodów stanowiących podstawę ustaleń faktycznych, ponieważ wywody obrońcy mają w istocie rzeczy charakter apelacyjny a nie kasacyjny (jak się wydaje, skarżący oczekiwał, że Sąd Najwyższy, wbrew przepisom regulującym instytucję kasacji, dokona ponownej i to całościowej kontroli orzeczenia Sądu pierwszej instancji).

Drugi z zarzutów podnoszonych przez skarżącego ma charakter kasacyjny, lecz jawi się on jako oczywiście bezzasadny. Pomijając okoliczność, że w realiach rozważanej sprawy, za nieporozumienie uznać należy łączenie uchybienia obowiązku z art. 433 § 2 k.p.k. z naruszeniem art. 410 k.p.k., w sytuacji, w której Sąd odwoławczy nie dokonywał nowych ustaleń faktycznych, nie oceniał też na nowo dowodów, stwierdzić trzeba, że utrzymywanie, iż Sąd Okręgowy nie rozważył wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym jest nieprawdziwe. Zarzut ten pozostaje w oczywistej sprzeczności z zawartością motywacyjnej części zaskarżonego wyroku. Uwaga ta koresponduje z treścią

kasacji, w której nie wskazano żadnego konkretnego zaniechania Sądu odwoławczego odnoszącego się do rozpoznania zarzutów apelacyjnych.

Kierując się powyższym i dzieląc wywody prokuratora zawarte w odpowiedzi na kasację orzeczono, jak w dyspozytywnej części postanowienia.